

Učbenik str. 179, 180

1. Asfaltirane je že 35% ceste, neasfaltirane pa 65% ceste.
2. Odličnih je 27,5% učencev.
8. Z avtobusom se vozi 60% učencev. 40% pa se jih ne vozi.
9. Razbilo se je 12,5% jajc.
10. Za izdelavo se izkoristi 72% paradižnika.

V zvezek zapiši:

RAČUNANJE DELA CELOTE IN CELOTE

Kadar računamo del celote imamo znano celoto in procent. Kadar pa računamo celoto pa imamo znan del celote in procent.

Oglejmo si zgleda:

Zgled1: računamo del celote

Šotor, ki je stal 250EUR so prodali z 10% popustom. Kolikšen je bil popust?

Rešujemo lahko na enega izmed treh ponujenih načinov:

1.način

Računanje z ulomkom

10% od 250 EUR =

$$\frac{10}{100} \cdot 250 \text{ EUR} =$$

25 EUR

Postopek:

- a) Zapišemo račun, kjer je jasno, da je znana celota.
- b) Odstotek zapišemo v obliki ulomka, besedo od pa nadomestimo z računsko operacijo množenja.
- c) Ulomke okrajšamo in zapišemo rešitev.

Obvezno zapišemo odgovor: Popust je bil 25EUR.

2.način

Reševanje s sklepanjem

del celote	odstotek
250 EUR	100%
2,5 EUR	1%
25 EUR	10%

Postopek:

- a) Cena šotora je celota, torej 100%.
- b) Torej je 1% 100krat manj, torej 2,5EUR.
- c) 10% pa je 10krat več kot 1%, torej 25EUR.

Obvezno zapišemo odgovor: Popust je bil 25EUR.

3.način

Reševanje s križnim računom

250EUR 100%

x 10%

$$x = \frac{250\text{EUR} \cdot 10\%}{100\%}$$

x = 25EUR

Postopek:

a) 250EUR je celota, torej 100%.

b) 10% je neznanka, torej x EUR.

c) Križno množimo količine.

d) Krajšamo ulomek in zapišemo rezultat.

Obvezno zapišemo odgovor: Popust je bil 25EUR.

Zgled2: računanje celote

Po 20% znižanju cene stane kolo 400EUR. Koliko stane kolo pred pocenitvijo?

Rešujemo lahko na enega izmed treh ponujenih načinov:

1.način

Računanje z ulomkom

80% od x = 400EUR

$$\frac{80}{100} \cdot x = 400\text{EUR}$$

$$x = 400\text{EUR} : \frac{80}{100} = 400\text{EUR} \cdot \frac{100}{80}$$

X = 500EUR

Postopek:

a) Zapišemo račun, kjer uporabimo 80%, ker cena predstavlja

80% celote (100% - 20%).

b) Odstotek zapišemo v obliki ulomka, besedo od pa nadomestimo z računsko operacijo množenja.

c) Izračunamo x. Ulomke okrajšamo in zapišemo rešitev.

Obvezno zapišemo odgovor: Kolo pred znižanjem stane 500EUR.

2.način

Reševanje s sklepanjem

del celote odstotek

400 EUR 80%

5 EUR 1%

500 EUR 100%

Postopek:

a) Cena kolesa je del celote, torej 80%.

b) Torej je 1% 80krat manj, torej 5EUR.

c) 100% pa je 100krat več kot 1%, torej 500EUR.

Obvezno zapišemo odgovor: Kolo pred znižanjem stane 500EUR.

3.način

Reševanje s križnim računom

400EUR 80%

x 100%

$$x = \frac{400\text{EUR} \cdot 100\%}{80\%}$$

x = 500EUR

Postopek:

a) 400EUR je del celote, torej 80%.

b) 100% (celota) je neznanka, torej x EUR.

c) Križno množimo količine.

d) Krajšamo ulomek in zapišemo rezultat.

Obvezno zapišemo odgovor: Kolo pred znižanjem stane 500EUR.

Reši naloge v učbeniku str.183/3, 7, 14 in str.184/2,6, 7 Rešuj v zvezek.

Rešene naloge poslikaj in pošlji na naslov: albina.rak@siol.net (še danes, v četrtek, 7. maja)